

**Analiza stanu gospodarki odpadami
komunalnymi na terenie Gminy Kowala
w 2019 roku**

Kowala 2020

Spis treści

1. Wprowadzenie.....	3
2. System gospodarowania odpadami komunalnymi w 2019 roku	4
3. Ocena możliwości technicznych i organizacyjnych Gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.....	5
4. Potrzeby inwestycyjne w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi	8
5. Liczba mieszkańców	8
6. Ilość zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych odbieranych z terenu gminy oraz powstających z przetwarzania odpadów komunalnych pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.....	8
7. Poziomy ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania oraz poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku osiągnięte przez gminę Kowala w 2019 r.	9
8. Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych	10
9. Podsumowanie i wnioski	11

1. Wprowadzenie

Roczna analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi sporządzana jest zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2020 r., poz. 1439), zwanej dalej ustawą. Celem analizy jest weryfikacja możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

Niniejsza analiza została sporządzona na podstawie sprawozdań złożonych przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości oraz danych z Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi oraz innych dostępnych danych związanych z systemem gospodarowania odpadami komunalnymi. Zgodnie z art. 9tb ustawy analiza obejmuje w szczególności:

- 1) możliwości przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych;
- 2) potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi;
- 3) koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych w podziale na wpływy, wydatki i nadwyżki z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- 4) liczbę mieszkańców;
- 5) liczbę właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12;
- 6) ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy;
- 7) ilość niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i bioodpadów stanowiących odpady komunalne, odbieranych z terenu gminy oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych.

2. System gospodarowania odpadami komunalnymi w 2019 roku

Od 1 lipca 2013 roku obowiązuje nowy system gospodarki odpadami komunalnymi, który nałożył na Gminę obowiązek odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę. Głównym celem znowelizowanej ustawy jest ograniczenie składowania zmieszanych odpadów komunalnych i odpadów ulegających biodegradacji na składowiskach, zwiększenie udziału odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych (papieru, szkła, tworzyw sztucznych, metali), zmniejszenie ilości dzikich wysypisk oraz spalania odpadów w domowych kotłowniach.

W związku z powyższym, w myśl znowelizowanej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach od 1 lipca 2013 r. obowiązek odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych przejęła Gmina. Rada Gminy Kowala dokonała wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, zgodnie z którą opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie Gminy Kowala powstającymi na nieruchomościach zamieszkałych stanowi iloczyn liczby mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość oraz stawki opłaty. Rada Gminy Kowala nie podjęła uchwały o objęciu nowym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi dla nieruchomości niezamieszkałych, na których odpady powstają wskutek prowadzenia działalności gospodarczej jak i nieruchomości, na których znajdują się nieruchomości wykorzystywane na cele rekreacyjno-wypoczynkowe, w związku z czym właściciele tych nieruchomości w dalszym ciągu mają obowiązek zawarcia indywidualnej umowy z uprawnionym podmiotem w zakresie odbierania odpadów komunalnych.

W ramach gminnego systemu z nieruchomości zamieszkałych odbierane były poszczególne rodzaje odpadów w systemie workowo-pojemnikowym:

- Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne,
- Selektywnie zebrane odpady komunalne (papier, tektura, szkło, metale i tworzywa sztuczne, odpady ulegające biodegradacji),
- Odpady wielkogabarytowe,
- Popiół i żużel,
- Przeteterminowane leki.

Ponadto zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, odpady wielkogabarytowe, gruz, opony, szkło. itp. mieszkańcy mogą dostarczyć do PSZOK w Kosowie.

W roku 2019 usługi w zakresie odbioru i transportu odpadów komunalnych świadczyło konsorcjum firm:

- PPUH „INTERBUD” Sp. z o. o., ul. Limanowskiego 154 26-600 Radom
- „EKOLA” Sp. z o. o., ul. 1905 roku 47 lok. 14, 26-600 Radom

3. Ocena możliwości technicznych i organizacyjnych Gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi

Na terenie gminy Kowala nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych. Zgodnie z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami dla Mazowsza wszystkie odpady zmieszane (niesegregowane) przekazywane były do Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych (tzw. RIPOK, zmienione następnie na instalacje komunalna) "Radkom" w Radomiu, ul. Witosa 94. Odpady zebrane w sposób selektywny przekazywane były do firmy Radkom w Radomiu lub innych podmiotów przetwarzających takie odpady i przekazujących do dalszego zagospodarowania zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami określoną w ustawie z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2020 r. poz. 797 ze zm.). Szczegółowy wykaz rodzajów odebranych odpadów, ilości oraz sposoby i miejsca ich zagospodarowania przedstawia poniższa tabela.

Odpady odebrane od mieszkańców w roku 2019.

Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów komunalnych przekazanych do zagospodarowania [Mg]	Sposób zagospodarowania odebranych odpadów komunalnych	Nazwa instalacji, do której zostały przekazane odpady komunalne	Adres instalacji
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	1194,7000	D13	ZUOK PPUH RADKOM Sp. z o.o. - linia segregacji zmieszanych odpadów komunalnych	ul. Witosa 94 26-600 Radom
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	53,1800	R3	ZUOK PPUH RADKOM Sp. z o.o. - linia kompostowania odpadów zielonych i biodegradowalnych zbieranych selektywnie	ul. Witosa 94 26-600 Radom
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	91,5400	R12	ZUOK PPUH RADKOM Sp. z o.o. - linia przerobu odpadów wielkogabarytowych	ul. Witosa 94 26-600 Radom

20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,0390	D15	ZUOK PPUH RADKOM Sp. z o.o. Magazyn rotacyjny odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpiecz.	ul. Witosa 94 26-600 Radom
15 01 07	Opakowania ze szkła	243,3800	R5	ZUOK PPUH RADKOM Sp. z o.o. - linia segregacji odpadów komunalnych zbieranych w sposób selektywny	ul. Witosa 94 26-600 Radom
10 01 01	Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów (z wyłączeniem pyłów z kotłów wymienionych w 10 01 04)	234,0400	R5	ZUOK PPUH RADKOM Sp. z o.o. - Dział Zagospodarowania Odpadów - Składowisko	ul. Witosa 94 26-600 Radom
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	395,5000	R12	ZUOK PPUH RADKOM Sp. z o.o. - linia segregacji odpadów komunalnych zbieranych w sposób selektywny	ul. Witosa 94 26-600 Radom
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	38,8000	R3	ZUOK PPUH RADKOM Sp. z o.o. - linia kompostowania odpadów zielonych i biodegradowalnych zbieranych selektywnie	ul. Witosa 94 26-600 Radom
SUMA		2 251,1790			

W Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych zebrano następujące rodzaje i ilości odpadów.

Adres punktu	Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa zebranych odpadów komunalnych [Mg]
Punkt Selektywnej Zbiórki	17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i	30,0000

Odpadów Komunalnych Kosów 56E 26-624 Kowala		demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	
	16 01 03	Zużyte opony	22,5000
Zarządzany przez Gminę Kowala	20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	34,5600
SUMA			87,0600

Elektroodpady zebrane w PSZOK

20 01 21*	Lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć	0,0040	R4	Zakład Przetwarzania Zużytego Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami MB Recycling sp. z o.o.	Zakład Przetwarzania ZSEiE Maya Victory Bogumiłów
20 01 23*	Urządzenia zawierające freony	1,4130	R12		
20 01 33*	Baterie i akumulatory łącznie z bateriami i akumulatorami wymienionymi w 16 06 01, 16 06 02 lub 16 06 03 oraz niesortowane baterie i akumulatory zawierające te baterie	0,0010	R12		Zakład nr 2 ul. Wrzosowa 60, 26-065 Micigózd
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki (1)	1,0310	R12		Zakład 1 ul. Czarnowska 56, 26-065 Piekoszów
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i	0,0510	R12		Zakład nr 2 ul. Wrzosowa

	elektroniczne inne niż wymienione 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35				60, 26-065 Micigózd
SUMA		2,5000			

4. Potrzeby inwestycyjne w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi

W dniu 19 maja 2020 r. Gmina Kowala podpisała umowę na wykonania robót budowlanych polegających na budowie i wyposażeniu Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Kosowie wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Termin wykonania robót ustalono do dnia 31 sierpnia 2021 r. Kwota inwestycji wynosi 854 850,00 zł.

Zadanie pn.: "Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Kosowie i na terenie Gminy Wierzbica" jest realizowane w ramach Działania 2.2 Gospodarka odpadami komunalnymi oś priorytetowa II Ochrona Środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. Gmina Kowala jako Lider projektu wraz z Partnerem Gminą Wierzbica uzyskała dofinansowanie w kwocie 1 848 458,70 zł, natomiast całkowita przewidywana wartość projektu dla obu gmin wynosi 2 273 604,22 zł.

5. Liczba mieszkańców

- liczba mieszkańców zameldowanych na dzień 31.12.2019 r. - 12 011,
- liczba mieszkańców wynikająca ze złożonych deklaracji - 9 428.

Różnica w liczbie mieszkańców zameldowanych, a wykazanych w złożonych deklaracjach wynika m.in. z faktu podejmowania nauki poza miejscem stałego zameldowania przez wielu uczniów i studentów. Analogiczna sytuacja występuje wśród osób czynnych zawodowo, którzy ze względu na wykonywaną pracę przebywają poza terenem gminy.

6. Ilość zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych odbieranych z terenu gminy oraz powstających z przetwarzania odpadów komunalnych pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.

W roku 2019 na terenie gminy Kowala odebrano następujące ilości odpadów:

- odpadów zmieszanych - 1 304,3000, w tym z systemu gminnego - 1 194,7000 Mg,
- odpadów ulegających biodegradacji – 38,8000 Mg (bez odpadów zagospodarowanych w przydomowych kompostownikach),
- informacja o masie odpadów, powstałych po sortowaniu zmieszanych (niesegregowanych)

odpadów komunalnych, przekazanych do składowania: frakcja 0-80mm - 300,0922 Mg, frakcja powyżej 80mm - 711,7811 Mg.

7. Poziomy ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania oraz poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku osiągnięte przez gminę Kowala w 2019 r.

Gmina jest zobligowana do osiągnięcia odpowiednich poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania oraz recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła oraz odpadów budowlanych i rozbiórkowych. Dopuszczalne lub wymagane wartości w/w poziomów oraz sposoby ich obliczania określają odpowiednio rozporządzenia:

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017 r. w sprawie poziomów ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji (Dz.U. z 2017 r., poz. 2412);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (Dz.U. z 2016 r., poz. 2167).

Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania

Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania osiągnięty za rok 2019 wynosi:

$$T_R = 24,39 \%$$

Dopuszczalny maksymalny poziom zgodnie z w/w rozporządzeniem wynosił na rok 2018 - 40 %, a zatem poziom ten nie został przekroczony.

Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych, szkła

Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła osiągnięty za rok 2019 wynosi:

$$P_{pmts} = 34,79 \%$$

Poziom ten nie został osiągnięty, gdyż wymagany w/w rozporządzeniem w roku 2019 minimalny poziom recyklingu w/w frakcji odpadów - wynosił - 40%.

Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne

Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych za rok 2019 wynosi:

$P_{br} = 100,00 \%$

Poziom ten został osiągnięty.

8. Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych

Zgodnie z obowiązującą uchwałą Rady Gminy Kowala właściciele nieruchomości zamieszkałych zobowiązani są do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w wysokości uzależnionej od liczby mieszkańców zamieszkujących nieruchomość i wynoszą: 9,00 zł/mieszkańca/miesiąc w przypadku, gdy odpady są odbierane i zbierane w sposób selektywny oraz 18,00 zł/mieszkańca/miesiąc w przypadku, gdy odpady są odbierane i zbierane w sposób nieselektywny (zmieszane).

Dochody z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz wydatki poniesione na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi

DOCHODY			
z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi			
Dział	Rozdział	§	Kwota (zł)
900	90002	0490	899 991,10
900	90026	0640	4 501,40
900	90026	0910	3 967,12
Ogółem dochody			908 459,62

WYDATKI				
poniesione na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi				w tym koszty:
Dział	Rozdział	§	Kwota (zł)	Rodzaj kosztów
900	90002	4300	1 144 537,07	odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych
900	90002	6050	902,00	tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych
Ogółem wydatki			1 145 439,07	

Dochody z tytułu wpłat za odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych: plan 908 010,00 zł, wykonanie 908 459,62 zł, realizacja 100,05 %.

Wydatki za na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi: plan 1 195 902,00 zł wykonanie 1 145 439,07 zł, realizacja 95,78 %.

Wysokość środków pochodzących z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, które nie zostały wykorzystane w poprzednim roku budżetowym wyniosła 0,00 zł. Za rok 2018 nie zrealizowano nadwyżki dochodów z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, która byłaby do wykorzystania w roku 2019.

Nadwyżka wydatków nad dochodami wynika ze zmiany stawek cen za zagospodarowanie odpadów komunalnych wprowadzonych przez firmę przetwarzającą odpady komunalne (Regionalna Instalacja Przetwarzania Odpadów Komunalnych).

W stosunku do właścicieli nieruchomości, którzy nie wnoszą terminowo opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi wysyłane są upomnienia oraz prowadzone są inne działania mobilizujące do terminowego wnoszenia należnych opłat.

9. Podsumowanie i wnioski

Na podstawie zebranych danych można stwierdzić, że system gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Kowala funkcjonuje prawidłowo, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Gmina Kowala osiągnęła dwa z trzech wskaźników: poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne oraz poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania.

Nie został osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych, szkła. Wskaźnik dla roku 2019 wyniósł 34,79%. Wymagany rozporządzeniem w roku 2019 minimalny poziom recyklingu w/w frakcji odpadów powinien wynieść 40%. Osiągnięcie powyższego wskaźnika w dużej mierze jest uzależnione od uzyskiwanych poziomów odzysku w instalacji komunalnej do której przekazywane są odpady z terenu gminy.

Zdecydowana większość odpadów komunalnych jest poddawana innym niż składowanie procesom przetwarzania.

Elementy systemu, które należy jeszcze usprawnić to:

- zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie ograniczenia ilości wytwarzanych odpadów komunalnych oraz efektywnej segregacji odpadów u źródła poprzez zwiększenie nakładów na działania informacyjne i edukacyjne;

- poprawa funkcjonowania Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych - przygotowanie odpowiedniego miejsca i wyposażenie w odpowiednie kontenery i pojemniki oraz inne urządzenia w celu zapewnienia możliwości swobodnego dostarczania tych frakcji odpadów komunalnych, które nie są odbierane bezpośrednio z nieruchomości oraz bezpiecznego gromadzenia i zagospodarowania tych odpadów;
- weryfikacja złożonych deklaracji.

Ponadto wystąpiły lub też zostały zasygnalizowane następujące obszary problemowe:

- niewydolność instalacji przetwarzania odpadów biodegradowalnych (zielonych) należącej do PPUH RADKOM w Radomiu. Odpady zielone nie były odbierane zgodnie z harmonogramem – instalacja była zamykana po wyczerpaniu limitów;
- brak w regionie innej instalacji zagospodarowania odpadów komunalnych do której można przekazać odpady;
- wzrost ilości zbieranych odpadów komunalnych w stosunku do roku poprzedniego;
- wzrost opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi pobieranej przez instalację;
- istnieje bardzo realna groźba „uciekania” mieszkańców z systemu. Gmina nie posiada dostatecznie skutecznych i wydajnych narzędzi weryfikujących liczbę mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość;
- powiększanie się należności poprzez niemożność dokonania opłaty przez niektórych uboższych mieszkańców gminy;
- wzrost opłaty środowiskowej w kolejnych latach.

*Opracował:
Rafał Bielecki
Inspektor ds. ochrony środowiska
i gospodarki odpadami*

